

NAUČNÁ STEZKA BOHUMILA HRABALA

zastávka č. 11 – Nymburačka

Nymburačka

Tato alej číslo 8 má oproti všem kerským alejím dvě zvláštnosti. Jako jediná má své jméno – Nymburačka a nesvírá s páteřní kerskou silnicí pravý úhel. Nymburačka byla již ve středověku součástí cesty z Prahy do Nymburka, tehdy Svinibrodu. Středověká cesta vedla zhruba ve směru dnešní silnice z Prahy, ale ve Velence uhýbala více na východ, procházela kerským hvozdem, následně vedla přes Písty a Zvěřínec do Svinibrodu. V blízkosti této cesty ve smrkovém lese zvaném Erb rostl gigantický 200 let starý smrk ve tvaru devítiramenného svícnu. V roce 2007 jeho torzo vyvrátil orkán Kyrill.

Víte, že na konci Nymburačky v dubovém háji kvetou nejkrásnější kerské konvalinky, že odtud je nejhezčí pohled přes luka a pole na Sadskou? Že ten borovicemi zarostlý kopeček, o který váš pohled zavádí, když se díváte na kostelík v Sadské, že se jmenuje Horka, že je keltskou mohylou, která byla navržena na hrob keltského bojovníka?

Bohumil Hrabal: Historický a poetický průvodce

Prase divoké

Prase divoké (*Sus scrofa*), v myslivecké mluvě „černá zvěř“, je velký sudokopytník z čeledi prasatovití. Jeho domovinou je velká část Evropy a Asie, ale člověkem byl zavlečen i na jiné světové kontinenty. Jedná se o typického všežravce, který ke svému životu preferuje zejména staré listnaté lesy s bohatým podrostem a s dostatkem příležitostí k bahenním „koupelím“. Samci ve třetím roce života se nazývají „sekáči“, později pak silný nebo kapitální kňour měří v kohoutku 90–115 cm a dosahuje hmotnosti 100–160 kg, největší kňouři dosahují hmotnosti až 250 kg. Bachyně měří v kohoutku 70–90 cm a váží 70–110 kg. Selata se rodí převážně od února do května po 3–12 kusích. Jsou zpočátku života hnědá a světle pruhovaná. V této fázi života se selata nazývají markazini. Těsně před vrhem se samice odpojuje od své skupiny a zpět se k ní připojuje až v době, kdy jsou již selata odrostlá. Mezi další nápadné znaky prasete divokého patří jeho čtyři výrazné trojhranné špičky, jež se při dorůstání zahýbají vzhůru. Slouží hlavně jako účinná zbraň při soubojích. U samců dorůstají obvykle 20 cm. Má skvěle vyvinutý čich a sluch, jeho nejhůře vyvinutým smyslem je zrak. Prase divoké je aktivní zejména v noci, den tráví většinou odpočinkem. Jedná se o skryté žijící tvory. Jejich přítomnost v lese však často můžeme zaznamenat díky jejich bahenním koupelím, ve kterých je bahno v kalištích rozválené na velké ploše. Žijí obvykle ve skupinách, které průměrně čítají 20 kusů. Výjimkou jsou pouze staří samci, kteří žijí samotářsky. Jsou schopni běžet rychlostí až 48 km/h.

Jezevec lesní (*Meles meles*)

Jezevec lesní je na území ČR největší lasicovitou šelmou, váží až 20 kg, dlouhý je až 85 cm a s ocasem má metr. Má téměř bílou hlavu, jen přes oči má široké černé pruhy. Srst je žlutošedá až černá. Došlapuje na celá chodidla, proto jej nazýváme spolu se stejně našlapujícími zvířaty „ploskochodcem“, tlapy má opatřeny pěti velkými drápy. Uši má malé. Noru si vyhrabává ve vyvýšeném terénu. Je vždy hodně členitá s mnoha chodbami a komorou ve středu, kde spí. Přes zimu omezuje svoji aktivitu, hodně spí, ale do skutečného zimního spánku se sníženou tělesnou teplotou neupadá. Živí se hmyzem, dešťovkami, hroboši, vejci, semeny, houbami, kořínky, občas i zdechlinou – je všežravec. Jezevčí páření se nazývá „chrutí“. Mláďatům, kterých se rodí 1–5, se otevírají oči po 3 týdnech a po 5 měsících se osamostatňují. Jezevci se dožívají věku až 15 let.

Srnc obecný (*Capreolus capreolus*)

Dosahuje hmotnosti mezi 15–20 kg a v kohoutku měří 65–75 cm. Ocas je velmi krátký a sotva viditelný. Přes léto má jeho srst až mírně rezavo-červený odstín, s koncem roku však narůstá nová zimní srst a její zbarvení znatelně tmavne (srnčí zvěř přebarvuje). Samci mají krátké parůžky, které mohou dorůstat až do délky 25 cm. Každým rokem, v rozmezí od října do listopadu, samci své parůžky shazují a na jaře příštího roku jim narůstají nové, které jsou zpočátku pokryté sametovou vrstvou, která se nazývá lýč a vyživuje parůžek při vývoji a růstu. Po dokončení vývoje parůžku srnec „vytlouká“ – zbavuje parůžek odumřelého lýči otíráním o slabé kmínky stromů. Své parůžky srnec shazuje v listopadu a prosinci. Srnec obecný žije v lesích a za soumraku, kdy je nejaktivnější, velmi často navštěvuje zemědělskou krajinu. V České republice se jedná o nejhojnějšího sudokopytníka. Zvláště v oblíbené má přitom mladé výhonky trav s vysokým obsahem vlhkosti. V květnu až červnu rodí srna obvykle jedno, někdy dvě hnědá, bíle skvrnitá mláďata. Srnčata zůstávají několik prvních dnů nehybně skryta v husté vegetaci, kam je chodí matka několikrát denně krmit. Ve volné přírodě se dožívá srnec maximálně 10 let.

Liška obecná (*Vulpes vulpes*)

Liška obecná je nejrozšířenějším divoce žijícím zástupcem psovitých šelem. Živí se drobnými hlodavci a obratlovci do velikosti zajíce, ráda si pochutná i na lesních plodech. V chudších obdobích se může liška živit (resp. přizívat) i brouky, žízalami a měkkýši. Není striktní lovec, vezme zavděk i zdechlinou. Svůj revír v okruhu 6–8 km si vyznačuje pachovými značkami, což je trus označený pachem žláz. Dokáže se pohybovat rychlostí 40 km/h. Liška žije v noře, kterou si sama vyhrabe nebo osídlí noru po jiné zvěři. Jedna má několik nor, jednu hlavní, kde jsou i mláďata, ostatní jsou rezervní pro případ nebezpečí, aby měla kam mláďata přenést. Matka obstarává mláďatům masitou potravu zhruba podobnou, jako je ta, kterou konzumuje sama. Zhruba po měsíci vycházejí liščata před noru a hrají si tam.

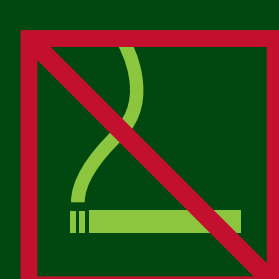
Délka trasy: cca 7 km
Počet zastávek: 13
Náročnost terénu: lehká
Čas pěšího projití: 3 hodiny

• Srnec obecný

... A znovu jsem položil hlavu na maminčino břicho a usínal jsem a maminka se tak krásně stočila, že nás oba do sebe zavřela, a když mi bylo v tom pelíšku z maminčiny kůže horko, vystrčil jsem svoji nožku skrz maminčiny nohy a hlavičku jsem položil pod maminčino hrdlo a tam byla i hlava mého bratříčka a tak jsme dýchali oba dva mamince na krk a ona nám za to dýchala na naše hřbety a tak jsme si, alespoň já, nepřál nic jiného, než abychom takhle mohli být s maminkou pořád, nic jsme nechtěli, v nic jsme nedoufali, na nic jsme nemysleli, protože jsme byli srnečci nejkrásnější srnky, jakou jsme kdy viděli, jakou jsme kdy potkali...

Bohumil Hrabal: Slavnosti sněženek, povídka Maminčiny oči

Chraňme přírodu!

**Hradištko
Kersko**

www.hradištke-kersko.cz

Sdružení obcí
Kersko

**Pohádky
z kerského lesa**

E

